

Utkast till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av vattenlagen samt utkast till statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om vattenhushållningsärenden (havsbaserad vindkraft)

Inledning

Arbets- och näringsministeriet ber er lämna utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av vattenlagen. I propositionen föreslås det att ett nytt kapitel om havsbaserad vindkraft fogas till vattenlagen.

Arbets- och näringsministeriet ber er lämna utlåtande om det bifogade utkastet till statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om vattenhushållningsärenden. I förslaget föreslås det att närmare bestämmelser om havsbaserad vindkraft fogas till förordningen om vattenhushållningsärenden.

Bakgrund

Bakgrunden till propositionen är regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering. Enligt programmet är spelreglerna för den havsbaserade vindkraften för närvarande oklara och det saknas en lagstiftningsram för detta inom den ekonomiska zonen.

Trots att spelreglerna för havsbaserad vindkraft redan har förtydligats i många avseenden, är lagstiftningen i fråga om byggande och nedmontering i den ekonomiska zonen bristfällig. Bygglagen är inte tillämplig inom den ekonomiska zonen, och därför är det nödvändigt att skapa behövliga bestämmelser om krav på byggandet. Enligt FN:s havsrättskonvention (FördrS 49 och 50/1996) ska anordningar eller konstruktioner som inte längre används avlägsnas för att trygga sjöfartens säkerhet, och därför är det nödvändigt att utfärda bestämmelser om nedmontering. Dessutom behöver det skapas en mekanism som gör att nedmonteringen kan genomföras även till exempel i insolvenssituationer.

Propositionen bidrar till genomförandet av åtgärdsplanen för att främja den havsbaserade vindkraften. En av åtgärderna i den är att det ska införas en nedmonterings- och återställningsskyldighet i fråga om havsbaserad vindkraft.

Även i fråga om landbaserad vindkraft bereds bestämmelser om en nedmonteringskyldighet och en säkerhet som säkerställer nedmonteringen. Vid miljöministeriet pågår nämligen ett lagstiftningsprojekt om nedmonterings- och

återställningsskyldigheter i fråga om landbaserade vindkraftverk som tagits ur drift.

Finlands ekonomiska zon är ett internationellt område på de yttre havsområdena som Finland enligt FN:s havsrättskonvention har suveräna rättigheter att utnyttja ekonomiskt. På territorialvatten som ligger närmare kusten och hör till Finlands territorium svarar Forststyrelsen för förvaltningen av de allmänna vattenområdena och delar ut områden för havsbaserad vindkraft till projektutvecklare utifrån sin egen modell för konkurrensutsättning.

Det nya kapitel om havsbaserad vindkraft som föreslås i propositionen ska gälla byggande, nedmontering och säkerhet som ställs för att trygga nedmontering av havsbaserade vindkraftsprojekt i Finlands ekonomiska zon. Det nya kapitlet innehåller behövliga preciseringar av de allmänna bestämmelser i vattenlagen som lämpar sig för alla typer av projekt. Det föreslagna nya kapitlet ska tillämpas på havsbaserade vindkraftsprojekt, med vilka avses havsbaserade vindkraftverk avsedda för utnyttjande av vindenergi, tillhörande konstruktioner och anordningar och rör och kablar som hör till projektet och som är belägna i havsområdet.

De föreslagna bestämmelserna om längre tidsfrist för att inleda projekt, behövliga tillståndsvillkor för havsbaserade vindkraftsprojekt, nedmonteringsskyldighet och nedmonteringsplan ska tillämpas på alla havsbaserade vindkraftsprojekt, det vill säga också på projekt i territorialvatten.

Genom de bestämmelser som föreslås i förordningen om vattenhushållningsärenden preciseras innehållet i ansökan om tillstånd för havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen och de uppgifter och utredningar som ska fogas till ansökan. Genom bestämmelserna i förordningen om vattenhushållningsärenden preciseras dessutom de uppgifter och utredningar som ska ingå i nedmonteringsplanen för havsbaserade vindkraftsprojekt. Förordningen om vattenhushållningsärenden föreslås också innehålla preciserande bestämmelser om tidsramen för utökning av nedmonteringssäkerheten, indexbinding och tidsfrist för förnyande av säkerheten. Enligt förslaget ska nedmonteringssäkerheten utökas i fyra lika stora poster, så att säkerheten täcker nedmonteringskostnaderna i sin helhet inom 20 år från det att anmälan om slutförande har lämnats in. Förordningen kan utfärdas först efter det att ändringarna i vattenlagen har trätt i kraft, men eftersom den har ett nära samband med det föreslagna lagutkastet begärs utlåtande om den samtidigt.

Målsättningar

Syftet med propositionen är att genomföra den föresats i regeringsprogrammet som gäller havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen. För att förtydliga spelreglerna för havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen är det viktigt att åtgärda sådana luckor i regleringen av byggande och nedmontering av vindkraftverk i den ekonomiska zonen som anknyter till förutsägbarheten och rättssäkerheten.

Målet är att till behövliga delar utsträcka regleringen av byggande till havsbaserade vindkraftsprojekt i den ekonomiska zonen. Målet är att de väsentliga tekniska krav som gäller byggande ska bli tillämpliga även i den ekonomiska zonen. Ett ytterligare mål är att föreskriva om tillsynen över utförandet av byggnadsarbetet.

Ett mål är också att föreskriva om ansvaret för nedmontering av vindkraftverk till havs genom heltäckande, tydliga och förutsägbara bestämmelser på lagnivå. När

nedmonteringsansvaret och dess omfattning är tydliga går det bättre att förbereda nedmonteringen redan när projektet planeras. Vid fastställandet av nivån på nedmonteringen strävar man efter att samordna faktorer som hänför sig till god status i vattenmiljön, den fortsatta användningen av områdena och sjöfarten.

Genom att verksamhetsförpliktelserna och kostnadsansvaret i fråga om nedmonteringen riktas till den projektansvariga stöds genomförandet av principen om att förorenaren betalar. Genom den föreslagna lagstadgade nedmonteringssäkerhet som ska trygga fullgörandet av nedmonteringsskyldigheterna säkerställs det att nedmontering av havsbaserade vindkraftverk inte heller vid försummelser behöver betalas med statliga medel. Syftet är att säkerheten ska fungera kostnadseffektivt och flexibelt både för dem som bedriver havsbaserad vindkraftsverksamhet och för myndigheterna, så att den administrativa börda som följer av kravet på säkerhet blir så liten som möjligt.

För att åstadkomma en så smidig reglering som möjligt är avsikten att koppla förfarandena till redan befintliga tillståndsförfaranden, i detta fall tillståndsförfarandet enligt vattenlagen.

Lagförslaget är avsett att träda i kraft våren 2027.

Svarsanvisningar för mottagare

Vem som helst kan lämna ett utlåtande.

Vänligen lämna utlåtandet i första hand genom att svara på begäran om utlåtande i tjänsten utlåtande.fi.

Anvisningar för att registrera sig i tjänsten och använda den finns på utlåtande.fi under fliken Anvisningar > Bruksanvisningar (användarstöd: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministerierna ombeds också att spara det utlåtande som de lämnat via utlåtande.fi i ärendehanteringssystemet VAHVA (ärendenummer VN/25324/2025).

Om det inte är möjligt att använda tjänsten utlåtande.fi kan utlåtandena sändas till ministeriets registratorskontor per e-post på adressen kirjaamo.tem(at)gov.fi eller per post till adressen Arbets- och näringsministeriet, PB 32, 00023 STATSRÅDET. I de utlåtanden som lämnas in till registratorskontoret ber vi er ange ärendenumret VN/25324/2025. Vi önskar också att de utlåtanden som sänds till registratorskontoret skickas till exempel som e-postbilaga i Word- eller pdf-format, så att utlåtandehandlingen inte innehåller onödiga personuppgifter, såsom privatpersoners e-postadresser.

Alla utlåtanden är i regel offentliga i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Utlåtandena publiceras på projektets offentliga projektsida (valtioneuvosto.fi/sv/projekt, projektnummer TEM082:00/2025). Av datasekretesskäl publiceras dock privatpersoners utlåtanden på projektsidan endast om personen skriftligen begär det till exempel i samband med sitt utlåtande eller i ett följebrev till utlåtandet.

Alla utlåtanden som lämnats via utlåtande.fi, också utlåtanden från privatpersoner, är automatiskt tillgängliga för alla på utlåtande.fi. Ministeriet publicerar inte de utlåtanden som lämnats in till registratorskontoret på utlåtande.fi.

Utlåtandena bör inte innehålla onödiga personuppgifter. Även om ett utlåtande som en

privatperson sänt till registratorskontoret inte publiceras på webben, kan alla få det från ministeriet i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Tidtabell

Utlåtanden kan lämnas **till och med den 29 juli 2026**.

Beredare

Mer information i ärendet ges av

Hanna-Erika Savolainen, specialsakkunnig, arbets- och näringsministeriet, tfn 029 504 7166 (inte anträffbar 16–28.6.2026)

Outi Vilén, ledande sakkunnig, arbets- och näringsministeriet, tfn 029 504 7016 (inte anträffbar 1–28.6.2026)

Reglering av byggande (miljöministeriet): Tomi Marjamäki, specialsakkunnig, tfn 029 525 0027 (inte anträffbar 22.6–2.8.2026)

E-postadresserna har formen fornamn.efternamn(at)gov.fi

Länkar:

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM082:00/2025> - Hallituksen esityksen valmistelusivu valtioneuvoston hankesivuilla

<https://tem.fi/sv/projekt?tunnus=TEM082:00/2025> - Projektsida om beredningen av regeringspropositionen i statsrådets projektportal

Bilagor:

[HE laiksi vesilain muuttamisesta 16.6.2026.pdf](#) - Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vesilain muuttamisesta

[VN asetus vesitalousasioista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta 16.6.2026.pdf](#) - Luonnos valtioneuvoston asetukseksi vesitalousasioista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Sändlista:

Ahvenanmaan maakunnan hallitus / Ålands landskapsregering
Baltic Sea Action Group
Bird Life Suomi ry
Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
Energiateollisuus ry

Energiavirasto
Finanssiala ry
Fingrid Oyj
Gasgrid Oy
John Nurmisen säätiö
Kalatalouden Keskusliitto ry
Keski-Pohjanmaan liitto
Keskuskauppakamari
Korkein hallinto-oikeus
Lapin liitto
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Luonnonvarakeskus
Lupa- ja valvontavirasto
Maa- ja metsätalousministeriö
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Meriliitto-Sjöfartsförbundet ry
Metsähallitus
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Pohjanmaan liitto
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Puolustusministeriö
Rajavartiolaitos
Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA ry
Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL ry
Rakennustarkastusyhdistys RTY ry
Rakennusteollisuus RT ry
Satakunnan liitto
Sisäministeriö
Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry
Suomen Arkkitehtiliitto SAFA ry
Suomen asianajajat
Suomen Betoniyhdistys ry
Suomen geoteknillinen yhdistys SGY ry
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
Suomen luontopaneeli
Suomen rakennusinsinöörien liitto RIL ry
Suomen Uusiutuvat ry
Suomen ympäristökeskus
Suunnittelu- ja konsultointiyhtykset SKOL ry
Teknolomiteollisuus ry
Teräsrakenneyhdistys ry
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES
Ulkomministeriö
Vaasan hallinto-oikeus
Valtiovarainministeriö
Varsinais-Suomen liitto
WWF Suomi
Väylävirasto

Utlåtande

Lagförslaget

1. Era kommentarer om 1 § – tillämpningsområde samt definition av havsbaserat vindkraftsprojekt.

2. Era kommentarer om 2 § – tillstånd för havsbaserad vindkraft (behövliga tillståndsvillkor).

Och era kommentarer om 3 § – giltighetstid för tillstånd för havsbaserad vindkraft (längre tidsfrist för att inleda projektet).

3. Era kommentarer om 4 § – väsentliga tekniska krav (hänvisningar till bygglagen).

4. Era kommentarer om 5 § – tillsyn över utförandet av byggnadsarbetet (byggherreövervakning och övervakningsplan, utlåtanden av en oberoende och kvalificerad sakkunnig vid extern granskning).

Och era kommentarer om 6 § – slutinspektion. Är den föreslagna tillsynen över byggnadsarbetet i den ekonomiska zonen tillräcklig eller borde det föreskrivas andra krav?

5. Allmänna kommentarer om regleringen av byggandet

Är den föreslagna regleringen av byggandet i den ekonomiska zonen ändamålsenlig och tillräcklig eller borde regleringen genomföras på något annat sätt?

Borde det vid byggande i den ekonomiska zonen gälla liknande ansvar och uppgifter för parterna som i 8 kap. i bygglagen? Borde det föreskrivas om behörighetsvillkor och konstaterande av behörighet för arbetsledare och projekterare i enlighet med 7 kap. i bygglagen?

6. Era kommentarer om 7 § – nedmonteringsskyldighet och efterbehandlingsåtgärder. Hur vore det mest ändamålsenligt att föreskriva om nedmonteringsskyldigheten?

7. Era kommentarer om 8 § – nedmonteringsplan.

8. Era kommentarer om 9 § – nedmonteringssäkerhet och dess belopp.

9. Era kommentarer om 10 § – ställande av säkerhet.
10. Era kommentarer om 11 § – säkerhetens giltighetstid.
11. Era kommentarer om 12 § – realisering och frigörande av säkerheten.
12. Era kommentarer om 13 § – avgifter för förvaltningen av säkerheten.
13. Era kommentarer om bedömningen av konsekvenserna.
Har några väsentliga konsekvenser förbisetts?
14. Era allmänna kommentarer om propositionen.

Förslaget till förordning

15. Era kommentarer om 10 a § – planer och utredningar som ska läggas fram i tillståndsansökan för havsbaserade vindkraftsprojekt inom den ekonomiska zonen.
16. Era kommentarer om 10 b § – innehållet i nedmonteringsplanen. Vilka uppgifter borde ingå i nedmonteringsplanen?
17. Era kommentarer om 10 c § – nedmonteringssäkerhet.
Hur borde nedmonteringssäkerheten utökas och i hur många delar vore det mest ändamålsenligt att ställa den? När borde säkerheten senast vara utökad?

Huttunen Riku
Työ- ja elinkeinoministeriö

Savolainen Hanna-Erika
Työ- ja elinkeinoministeriö